

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

ภาษาเป็นเสมือนส่วนหนึ่งของตัวมนุษย์ แต่ภาษาก็เป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องเรียนรู้และฝึกหัด ตั้งแต่เริ่มชีวิต เริ่มด้วยการฟัง และต่อมาก็เริ่มพูดเมื่อโตขึ้น มนุษย์ที่ปกติทุกคนสามารถเรียนรู้ และใช้ภาษาได้ในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน ส่วนภาษาเขียนนั้นมาภายหลัง เป็นส่วนที่ผู้เรียนเรียน ในโรงเรียน หลังจากสามารถใช้ภาษาพูดได้คล่องแคล่ว ภาษาพูดเป็นเรื่องของการใช้เสียง และการฟัง ส่วนภาษาเขียนเป็นเรื่องของการใช้สัญลักษณ์ และการอ่านรวมทั้งการใช้สายตา แต่ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน มีความหมาย ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญมาก เป็นสิ่งที่มนุษย์ ต้องการสื่อสารแลกเปลี่ยนกัน ความหมายมีอยู่ในส่วนต่าง ๆ ของภาษา ตั้งแต่คำในประโยค ไปจนถึงเรื่องราวหรือข้อความ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน จึงเป็นทักษะที่มนุษย์จะต้อง ฝึกฝนตั้งแต่เด็กเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ และสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิต และประกอบอาชีพต่อไป (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 868)

สำหรับประเทศไทย นอกจากภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติแล้ว ภาษากัมพูชา หรือภาษาเขมร (Cambodian or Khmer Language) ก็นับเป็นอีกภาษาหนึ่งที่มีความสำคัญในฐานะ ที่คนไทยยังต้องมีการติดต่อสื่อสารกันกับเพื่อนบ้าน เนื่องจากประเทศไทยมีชายแดนบางส่วน มีอาณาเขตติดกับประเทศกัมพูชา ได้แก่ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ สระแก้ว จันทบุรี และตราด (อุบล เทศทอง, 2558 : 2) ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างมาก อีกทั้งยังมีกิจกรรมทางสังคม และวัฒนธรรมเห็นได้จากการร่วมงานเทศกาลและประเพณีต่าง ๆ การแลกเปลี่ยนทางภูมิปัญญา การสื่อสารด้วยภาษาในท้องถิ่น ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ได้ประโยชน์ร่วมกัน (กรมส่งเสริมการค้า ระหว่างประเทศ, 2558 : 2 - 5)

ดังนั้น สำหรับท้องถิ่นที่มีอาณาเขตหรือวิถีชีวิตที่ต้องติดต่อกับประเทศกัมพูชา จึงต้องให้ ความสำคัญกับการเรียนรู้ภาษาเขมร ซึ่งถือเป็นเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาในปัจจุบัน ที่กำหนดให้นักเรียนต้องเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และการกำหนดให้ท้องถิ่น ต้องพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการและจำเป็นภายในท้องถิ่น ดังใจความสำคัญที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรว่า หลักสูตรเป็นเครื่องชี้นำทางในการจัดความรู้ และประสบการณ์แก่ผู้เรียน ซึ่งครูจะต้องปฏิบัติตามเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มุ่งสู่ จุดหมายเดียวกัน หลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา และเป็นเครื่องชี้ถึงความเจริญของชาติ

ถ้าประเทศใดมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัยและมีประสิทธิภาพคนในประเทศนั้นก็ย่อมมีความรู้ มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มที่ (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539 : 11)

จันทบุรีเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศกัมพูชา โดยมีพื้นที่บริเวณชายแดนถึง 96 กิโลเมตร จึงมีชาวกัมพูชาเข้ามาเป็นจำนวนมากเพื่อทำกิจกรรมด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านแรงงาน จากสถิติพบว่าในปี 2561 มีสัญชาติกัมพูชาจำนวน 8,466 คน ปี 2562 มีสัญชาติกัมพูชาจำนวน 35,991 คน และ ปี 2563 มีสัญชาติกัมพูชาจำนวน 11,022 คน (สำนักงานแรงงานจังหวัดจันทบุรี. 2563 : 37 - 38) จากจำนวนสัญชาติกัมพูชาที่เข้ามาใช้แรงงานในจังหวัดจันทบุรีจึงทำให้มีกิจกรรมอื่น ๆ ตามมาเช่นกัน จะเห็นได้ว่าชาวกัมพูชาสามารถสื่อสารและโต้ตอบเป็นภาษาไทยกับคนไทย แต่ขณะเดียวกันคนไทยไม่สามารถสื่อสารและโต้ตอบเป็นภาษาเขมรได้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการศึกษาด้านการสื่อสารภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นให้กับผู้เรียนในเขตพื้นที่ดังกล่าว เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้น สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สำหรับแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรในปัจจุบันของประเทศไทยนั้น มีนักวิชาการศึกษาบางท่าน เช่น ทิศนา แคมมณี (ทิศนา. ออนไลน์. 2563) ได้กล่าวว่า ในโลกยุคใหม่จำเป็นต้องปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ เนื่องจากหลักสูตรการสอนและการวัดผลการประเมินผลแบบเดิมที่อิงมาตรฐาน ยังไม่สามารถส่งผลกระทบต่อกระบวนการเรียนรู้ และคุณภาพผู้เรียน ตามที่พึงปรารถนาจึงจำเป็นต้องแสวงหาแนวคิด แนวทางและวิธีการอื่นที่จะสามารถช่วยให้ได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ ซึ่งปัญหาข้างต้นเกิดขึ้นหลายประเทศ และหลายประเทศเลือกทางออกสำคัญประการหนึ่งคือ การจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ (Competency - based Education : CBE) ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาดัวยระบบหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency - based Curriculum : CBC) (ซีบีอี ประเทศไทย (CBE Thailand). ออนไลน์. 2565) ซึ่งในปัจจุบันนี้หลายประเทศ เช่น สิงคโปร์ ญี่ปุ่น ฟินแลนด์ เป็นต้น ก็ได้จัดหลักสูตรโดยเน้นฐานสมรรถนะแล้ว และทิศทางในอนาคตของการจัดการศึกษากำลังให้ความสนใจกับการพัฒนาหลักสูตร โดยใช้แนวคิดบนฐานสมรรถนะด้วยเช่นกัน ดังที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้แถลงข่าวเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ณัฐพล ธิปสุวรรณ. ออนไลน์. 2563) ไว้ว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานใหม่จะเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะที่จะนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอน การวัดประเมินผลที่เน้นสมรรถนะเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สามารถนำความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน และการดำเนินชีวิตประจำวัน อีกทั้งการปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าวเพื่อเสริมสร้าง

สมรรถนะผู้เรียน โดยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบใหม่ที่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ จะนำไปสู่การปฏิบัติและใช้จริงในปีการศึกษา 2565

หลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency - based Curriculum) เป็นหลักสูตรที่ยึดความสามารถของผู้เรียนเป็นหลัก การออกแบบหลักสูตรตามแนวคิดนี้จะกำหนดเกณฑ์ความสามารถที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ เพื่อประกันว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับหนึ่ง ๆ จะมีทักษะและความสามารถในด้านต่าง ๆ ตามที่ต้องการ เป็นหลักสูตรที่ไม่ได้มุ่งเรื่องความรู้หรือเนื้อหาวิชาที่อาจมีความเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา แต่จะมุ่งพัฒนาในด้านทักษะ ความสามารถ เจตคติและค่านิยม อันจะเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันและอนาคตของผู้เรียนในอนาคต หลักสูตรนี้มีโครงสร้างแสดงให้เห็นถึงเกณฑ์ความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่ต้องการให้ผู้เรียนปฏิบัติในแต่ละระดับการศึกษาและในแต่ละระดับชั้น ทักษะและความสามารถจะถูกกำหนดให้มีความต่อเนื่องกัน โดยใช้ทักษะและความสามารถที่มีในแต่ละระดับจะเป็นฐานสำหรับเพิ่มพูนทักษะและความสามารถในระดับต่อไป (চারু บัวศรี, 2535 : 12; อ้างถึงใน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2562 ค : 12) หรือกล่าวได้ว่า หลักสูตรฐานสมรรถนะจะกำหนดมาตรฐานสมรรถนะ (Competency Standards) ขึ้นเป็นสมรรถนะขั้นต่ำที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ สมรรถนะที่กำหนดให้ผู้เรียน โดยทั่วไปมี 2 ลักษณะ คือ 1) สมรรถนะหลัก (Core Competency) เป็นสมรรถนะที่เรียกว่า สมรรถนะข้ามวิชาหรือคร่อมวิชา คือ สมรรถนะที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ หลากหลาย หรือนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้สาระต่าง ๆ ได้ดีขึ้นลึกซึ้งขึ้น สมรรถนะในลักษณะนี้ กล่าวอย่างง่าย ๆ ได้ว่าเป็นสมรรถนะที่มีลักษณะ “Content-free” คือ ไม่เกาะติดเนื้อหา หรือไม่ขึ้นกับเนื้อหา เพียงแต่ว่าสมรรถนะบางสมรรถนะ อาจพัฒนาได้ดีกว่ากับเนื้อหาบางเนื้อหา ตัวอย่างสมรรถนะประเภทนี้ เช่น สมรรถนะการคิดขั้นสูง สมรรถนะการทำงานแบบรวมพลัง สมรรถนะทักษะชีวิต ซึ่งสมรรถนะเหล่านี้ สามารถใช้เนื้อหาวิชาสาระใด ๆ ก็ได้ในการพัฒนา และ 2) สมรรถนะเฉพาะ (Specific Competency) เป็นสมรรถนะเฉพาะวิชา สาขาวิชา ซึ่งจำเป็นสำหรับวิชานั้น ๆ เช่น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จะมีสมรรถนะเฉพาะของวิชา เช่น สมรรถนะด้านหลักภาษา สมรรถนะด้านการประพันธ์ การเขียนกลอน โคลง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปศึกษา มีสมรรถนะด้านการวาดภาพ การปั้น การประดิษฐ์ เป็นต้น ซึ่งสาระวิชาต่าง ๆ จะมีสมรรถนะเฉพาะวิชาของตน ซึ่งมีลักษณะเป็น “ทักษะ” (Skill) หากผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะจนสามารถใช้งานได้ และพัฒนาให้ใช้ได้จนทำได้อย่างดี คล่องแคล่ว ชำนาญขึ้น และสามารถประยุกต์ใช้ทักษะนั้นในการทำงาน และในสถานการณ์หลากหลายได้ ทักษะนั้นก็จะพัฒนาเป็นสมรรถนะ ดังนั้นสมรรถนะทั้ง 2 ประเภท ไม่ว่าจะเป็สมรรถนะหลัก หรือสมรรถนะเฉพาะ ต่างก็มีระดับตั้งแต่ง่ายไปยาก

ซึ่งหลักสูตรจะต้องกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบใดระดับ ไปตามระดับความสามารถของตน (ทศนา เขมมณี . 2562 : 34; อ้างถึงใน คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. 2562 ข : 29)

การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ จึงเป็นแนวทางสำคัญสำหรับการจัดการเรียนรู้ อีกมิติหนึ่งในอนาคต โดยการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะจะอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดในการจัดการศึกษาที่เน้นสมรรถนะ ซึ่งแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาได้กำหนดให้มีหลักสูตรฐานสมรรถนะเป็นแนวทางในการปฏิรูปหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะหลักที่จำเป็นสำหรับการทำงาน การแก้ปัญหา และการดำรงชีวิตในอนาคต (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. 2562 ก : 12)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาเกี่ยวกับภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้น และในฐานะครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา จึงมีความสนใจในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเรื่องภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 และยังเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นแบบฐานสมรรถนะสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ เมื่อเรียนจบหลักสูตรแล้วสามารถนำไปสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัย ไว้ดังนี้

1. สมรรถนะด้านภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้น ที่เหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ควรเป็นอย่างไร
2. หลักสูตรฐานสมรรถนะเรื่องภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจะมีลักษณะ โครงสร้างขององค์ประกอบ และรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรเป็นอย่างไร
3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะเรื่องภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 จะเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยสำคัญ คือ เพื่อพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเรื่องภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยกำหนดเป็นวัตถุประสงค์การวิจัยย่อย ดังต่อไปนี้

1. เพื่อสังเคราะห์สมรรถนะด้านภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

2. เพื่อสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรฐานสมรรถนะเรื่องภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะเรื่องภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

ประโยชน์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้หลักสูตรฐานสมรรถนะเรื่องภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามสมรรถนะที่กำหนดมีความสามารถในการสื่อสารภาษาเขมรมากยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะในรายวิชาอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดตามขั้นตอนดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 สังเคราะห์สมรรถนะด้านภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เอกสารหลักสูตรและอื่น ๆ เกี่ยวกับสมรรถนะด้านภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นจำนวน 4 คน โดยมีประสบการณ์ 5 ปีขึ้นไปและบุคลากรภายในโรงเรียนที่ต้องการนำหลักสูตรไปใช้

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สมรรถนะภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ในโรงเรียน

3. ระยะเวลาในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรฐานสมรรถนะเรื่องภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ จำนวน 5 คน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ที่ยินดีให้ความร่วมมือ

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ องค์กรประกอบและรายละเอียดของหลักสูตรฐานสมรรถนะและความเหมาะสมของหลักสูตรฐานสมรรถนะเรื่องภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

3. ระยะเวลาในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะเรื่องภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้น สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ที่สนใจเข้าร่วมโครงการพัฒนาสมรรถนะด้านภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นจำนวน 30 คน โดยจัดการเรียนการสอนในลักษณะของกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนปะดงวิทยา อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ผลการประเมินสมรรถนะด้านภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นของนักเรียน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้มีนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยดังต่อไปนี้

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ รวมถึงการประเมินผลหลักสูตรเพื่อให้ทราบถึงผลการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียนว่าได้บรรลุตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์จริงหรือไม่ เพื่อผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะได้รู้และคิดเพื่อแก้ไขปรับปรุงต่อไป โดยนำแนวคิดของคิม (Kim, 2015 : 286) มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรมี 2 ขั้นตอนคือ 1) การระบุสมรรถนะ 2) การเชื่อมโยงสมรรถนะสู่รายวิชา โดยครอบคลุมกรอบแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะทั้ง 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้ 2) ทักษะ 3) คุณลักษณะ/เจตคติ 4) การประยุกต์ใช้ 5) การกระทำ / การปฏิบัติ 6) งานและสถานการณ์ต่าง ๆ 7) ผลสำเร็จตามเกณฑ์ที่กำหนด

สมรรถนะ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ตนมีในการเรียนรู้

สมรรถนะภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้น หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ทางด้านภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้น ซึ่งได้จากการสังเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเฉพาะในการวิจัยครั้งนี้

หลักสูตรฐานสมรรถนะ เรื่อง ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้น หมายถึง หลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาให้นักเรียนเกิดสมรรถนะภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้น โดยมีองค์ประกอบ

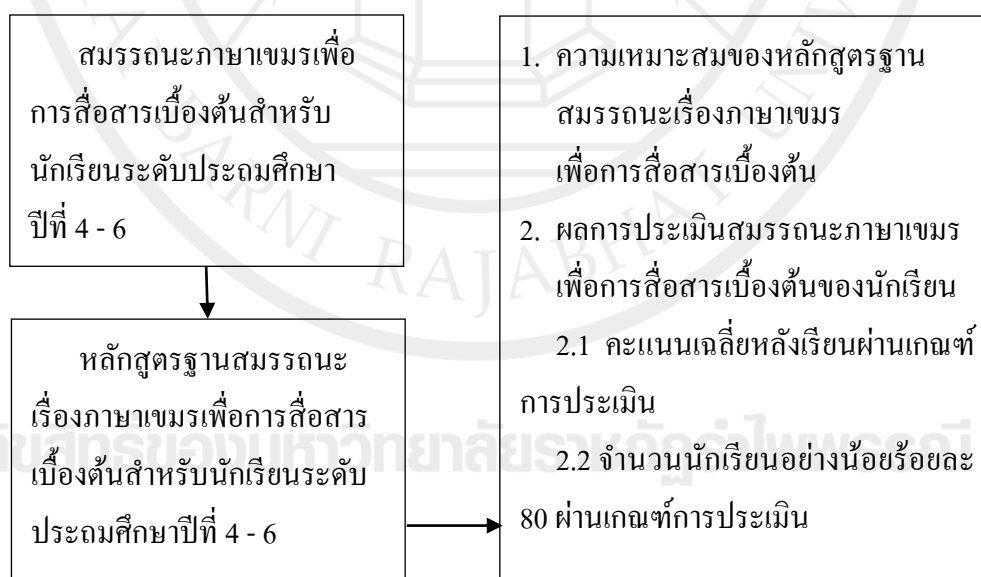
ของหลักสูตร ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ คือ 1) รายละเอียดภาพรวมของหลักสูตร 2) แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ 3) สมรรถนะหลักและสมรรถนะเฉพาะ 4) หน่วยการเรียนรู้และเวลาเรียน 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อการเรียนรู้ 7) การวัดและการประเมินผล 8) แผนการจัดการเรียนรู้ระดับหน่วยการเรียนรู้ 9) แผนการจัดการเรียนรู้ระดับรายชั่วโมง

การประเมินสมรรถนะภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้น หมายถึง การประเมินโดยใช้เกณฑ์การประเมินสมรรถนะภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อประเมินสมรรถนะด้านภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นของนักเรียน โดยกำหนดคุณภาพการประเมินเป็น 2 ระดับ คือ ระดับผ่าน และไม่ผ่าน และกำหนดคะแนนเกณฑ์ขั้นต่ำที่จะถือว่านักเรียนผ่านการประเมินหรือได้รับผลการประเมินในระดับ “ผ่าน” ไว้ที่ร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม

แบบประเมินสมรรถนะด้านภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้น หมายถึง แบบวัดผลตามสภาพจริงอิงเกณฑ์การประเมิน (Rubric) โดยครูเป็นผู้ประเมินหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทุกหน่วยการเรียนรู้ ระดับคะแนนที่ได้ขึ้นอยู่กับสมรรถนะของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาขึ้นหลังการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเรื่องภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม
2. นักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรฐานสมรรถนะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น อย่างน้อยร้อยละ 80 ขึ้นไป มีผลการประเมินสมรรถนะภาษาเขมรเพื่อการสื่อสารเบื้องต้นอยู่ในระดับผ่าน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี